

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.7.2013
COM(2013) 500 final

2013/0233 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно участието на Съюза в научноизследователската и развойна програма за
активен живот и помош в ежедневието, съвместно предприета от няколко
държави членки**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2013) 251 final}
{SWD(2013) 252 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1.1. Цели на предложението

Целта на настоящото предложение е приемането на решение от Съвета и Парламента на основание член 185 от ДФЕС, с което да се осигури правно средство за участието на Европейския съюз в предприетата от няколко държави членки съвместна програма за активен живот и помощ в ежедневието („програма АЖИ“).

Общите цели на програма АЖИ са:

- да се разшири предлагането на продукти и услуги, които с помощта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) подпомагат активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве, да се подобри качеството на живот на възрастните хора и обгрижващите ги лица и да се спомогне за по-добра устойчивост на системите за предоставяне на грижи;
- да се поддържа критична маса в областта на трансевропейските приложни изследвания, развойна дейност и иновации, насочени към продукти и услуги, които с помощта на ИКТ подпомагат пълноценния живот в напреднала възраст, по-специално с участието на МСП и потребителите;
- да се мобилизират частни инвестиции и да се подобрят условията за прилагане в промишлен мащаб чрез въвеждане на съгласувана рамка за разработване на европейски подходи и решения, включително общи минимални стандарти, съобразени с различни национални и регионални социални предпочитания и нормативни аспекти.

1.2. Мотиви за предложението

В стратегията „Европа 2020“ застаряването на населението се посочва едновременно като предизвикателство и възможност за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Работата в тази насока е приоритет за две водещи инициативи — „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ и „Съюз за иновации“. Програмата в областта на цифровите технологии е насочена към иновативни услуги, продукти и процеси на базата на ИКТ и включва няколко действия в областта на електронното здравеопазване, както и конкретно действие за задълбочаване на програмата за интелигентна заобикаляща среда (ИЗС). Програма АЖИ ще има важен принос за осъществяването на стратегията „Европа 2020“ и свързаните с нея водещи инициативи и ще спомогне за преодоляване на това демографско предизвикателство, като същевременно създаде нови възможности, по-специално за малките и средните предприятия. В рамките на Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве се очаква основаните на ИКТ решения да имат важна роля за постигането на поставените цели — да се осигурят две допълнителни години живот в добро здраве до 2020 г. и да се повишат качеството на живот на гражданите и ефективността на системите за предоставяне на грижи в Европа. Програма АЖИ е съществен елемент, подпомагащ европейското партньорство за иновации в тази област, тъй като е насочена към т.нар. „долина на смъртта“ — етапа от иновационната верига, на който резултатите трябва да бъдат превърнати в нови продукти и услуги, готови да навлязат на пазара. Програма АЖИ на свой ред ще се възползва от европейското партньорство за иновации, тъй като то ще ускори създаването на пазар, както и широкото навлизане на новите продукти и

услуги, и ще подобри предпоставките за развитие на пазара, например стандартизацията и оперативната съвместимост, които не са застъпени в програмата, но при оценката и консултациите се посочват като пречки за внедряването на иновациите. Програма АЖИ се допълва от мащабни национални инициативи, като национална инициатива за интелигентна заобикаляща среда във връзка със застаряването на населението в Германия, платформа за иновации за помощ в ежедневието в Обединеното кралство и платформа за иновации за хората в напреднала възраст във Франция.

Благодарение на взаимовръзката между тези програми, които съвместно обхващат значителна част от веригата в областта на научните изследвания и иновациите, Европа има извънредно предимство в световен мащаб да използва постиженията на ИКТ, за да осигури достоен живот на хората в напреднала възраст. Програма АЖИ сполучливо допълва и по-дългосрочните дейности за научни изследвания, иновации и утвърждаване на пазара по рамковата програма „Хоризонт 2020“, с които се търсят решения по проблемите на застаряването с помощта на ИКТ.

Програма АЖИ допълва и инициативата за съвместно планиране (ИСП) „По-дълъг и по-добър живот“, по която с оглед на демографските промени 13 европейски държави обединяват усилията си, за да могат новите научни знания и достиженията на широк кръг изследователски дисциплини да залегнат в основата на бъдещата политика по проблемите на застаряването. Програма АЖИ може да осигури среда за приложението на мултидисциплинарните научни изследвания в рамките на ИСП и да обогати научноизследователската ѝ програма с непосредствен потребителски опит, като същевременно се използват общи методологии за научни изследвания, например подхода, основан на целия жизнен цикъл.

Заедно тези инициативи обхващат голяма част от процеса — от етапа на базовите научни изследвания до пазарната реализация, в съзвучие с препоръките от няколко независими оценки на програмите на ЕС за научни изследвания и иновации и стратегически документи за политиката на ЕС. Тези полезни взаимодействия ще бъдат задълбочени в съответствие с предложението на Комисията за „Хоризонт 2020“ — Рамковата програма за научни изследвания за периода 2014 — 2020 г., в която като приоритет е предвиден специален раздел за обществените предизвикателства, като здравеопазване, демографски промени и благосъстояние. Програма АЖИ се посочва като една от инициативите по член 185 от ДФЕС, допустими за непрекъсната подкрепа, при условие че отговарят на определен набор от критерии.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАННИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

2.1. Консултация относно бъдещото развитие на СП ИЗС

Комисията проведе консултации относно плановете за програма ИЗС с няколко заинтересовани страни в рамките на Комисията и извън нея. В проведената през 2011 г. онлайн обществена консултация относно ЕПИ се включиха 524 участници, които изразиха възгледите си относно съществуващите национални, регионални и местни инициативи за активно оставяне в добро здраве. Приблизително 38 % от отговорите са от държавни институции, 23 % — от представители на промишлеността, включително МСП, 7 % — от сектора на здравеопазването и социалните грижи, 17 % — от научноизследователските и академичните среди, и 15 % — от организации, представляващи хората в напреднала възраст. Консултацията сочи, че крайните

потребители не участват достатъчно в етапа на развойната дейност, което е най-съществената пречка пред иновациите.

През декември 2010 г. група от петима експерти на високо равнище под ръководството на бившия член на Европейската комисия Миглена Кунева направи междинна оценка на настоящата съвместна програма за интелигентна заобикаляща среда¹. Проведени бяха интервюта с повече от 40 избрани представители на заинтересовани страни от цяла Европа, пряко участващи във веригата за създаване на стойност в рамките на СП ИЗС. Близо 33 % от анкетираните бяха представители на държавни институции, 27 % — на промишления сектор, включително МСП, 27 % — на научноизследователските и академичните среди, и 11 % — на организации, представляващи хората в напредната възраст. Извършилият оценката екип подчертва, че е важно в рамките на СП ИЗС и последващите действия да се гарантират високи резултати, да се наблегне още повече върху решения с широко целево приложение в реални условия, да се насърчи използването на технологии от страна на полагащите грижи лица и посредниците, да се засилят връзките с потребителите и да се осигурят дейности за внедряване на резултатите.

Освен това през 2010 г. бе проведена онлайн обществена консултация относно СП ИЗС, а през 2011 г. бяха анкетирани участниците в проектите, финансирали по програмата.

Комисията проведе консултации с различни свои звена на заседанията на ръководната група за оценка на въздействието през 2012 г., които допринесоха за процеса на планиране и за подготовката на доклада за оценка на въздействието, по-конкретно във връзка с определянето на проблема и целесъобразността на СП ИЗС за други генерални дирекции. Координационната група по член 185 под ръководството на ГД „Научни изследвания и иновации“ допринесе за структурата и мотивировката на доклада.

2.2. Варианти на политиката

В доклада за оценка на въздействието се разглеждат следните варианти:

Вариант 1 — създава се СП ИЗС2, аналогична със СП ИЗС1. Това „запазване на обичайната практика“ е базовият сценарий, при който СП ИЗС продължава за периода 2014 — 2020 г. по същия начин, както настоящата СП ИЗС, която обхваща периода от 2008 до 2013 г.

Вариант 2 — не се създава СП ИЗС2. При този вариант няма специална програма на ЕС и съфинансиране, които след 2013 г. да обединяват на равнището на ЕС националните програми за научни изследвания и иновации на базата на ИКТ, свързани с пълноценния живот на възрастните хора. Ако предложението за „Хоризонт 2020“ бъде прието, предвидените в него средства за последващи действия по СП ИЗС биха могли да се изразходват за допълнителни научни изследвания в рамките на „Хоризонт 2020“, свързани с целта да се осигурят достойни условия за хората в напредната възраст.

Вариант 3 — при този вариант последващите действия по СП ИЗС1 включват адаптиране на обхвата и по-добро изпълнение на програмата. Обхватът на СП ИЗС2 ще бъде приведен в съответствие с пълния обхват на Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и старяването в добро здраве. Освен тематичния стълб в рамките на ЕПИ, насочен към активен и независим живот на възрастните хора, ще бъдат застъпени и другите два тематични стълба: превенция, скрининг и ранна диагностика, и грижи и лечение. Поради промяната в обхвата на програмата за привеждането ѝ в съответствие с ЕПИ името ѝ ще се смени от

¹ Вж. http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/docs/aal/interim_evaluation_report.pdf

съвместна програма за интелигентна заобикаляща среда (ИЗС) на съвместна програма за активен живот и помощ в ежедневието (АЖИ). Програмата ще бъде съфинансирана от държавите членки и от участниците в проектите, както при текущата СП ИЗС за периода 2008 — 2013 г. Равнището на финансиране от ЕС по „Хоризонт 2020“ ще остане същото, както по 7РП. Този вариант би довел и до по-голямо участие на крайните потребители, разширяване на базата на финансиране за всички участници и по-добри оперативни резултати.

2.3. Консултация относно оценката на въздействието

През февруари 2012 г. Общото събрание на СП ИЗС разгледа тези варианти и с гласуване стигна до заключението, че продължаването на програмата е от стратегическо значение. Общо 15 от 23-те държави, които понастоящем участват в програмата, заявиха, че предпочитаният от тях сценарий е вариант 3. На второ място бе посочен вариантът за продължаване на програмата в сегашния ѝ вид (вариант 1). Само две държави не пожелаха да подкрепят продължаването на програмата (вариант 2).

През ноември 2012 г. Съветът за оценка на въздействието прегледа и одобри доклада. В становището си той поисква да се внесат подобрения в доклада за оценка на въздействието, които бяха взети под внимание. По-специално по този начин в доклада по-добре се обясняват контекстът на политиката, оставящите проблеми, пазарните неуспехи и базовият сценарий. Целите бяха преразгледани, за да се осигури стабилна основа за измерване на напредъка на СП ИЗС2. В анализа на чувствителността бяха включени по-обстойни примери, илюстриращи различните варианти за финансиране, и бе доразвита частта за възможните социални и здравни последици. Накрая бе включено сравнение на вариантите от гледна точка на тяхната ефективност, ефикасност и последователност.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

3.1. Правно основание

Предложението за програма АЖИ се основава на член 185 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в който се посочва, че Съюзът може да предвиди своето участие в научноизследователските програми и програмите за развитие, осуществлявани от няколко държави членки, включително участие в структури, създадени за изпълнението на тези програми.

3.2. Принцип на субсидиарност

Принципът на субсидиарност се прилага, тъй като предложението не е от изключителната компетентност на Европейския съюз. Субсидиарността се запазва с оглед на това, че основанието на предложението е член 185, в който изрично се предвижда участие на Съюза в научноизследователски програми, предприети от няколко държави членки — винаги, когато това е възможно, всички оперативни аспекти се изпълняват на национално равнище, като същевременно се осигурява съгласуван подход на съвместната програма на европейско равнище.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, тъй като специфичните познания и върхови постижения, необходими за научноизследователска и развойна дейност за продукти и услуги на базата на ИКТ, предназначени за хората в напреднала възраст, са разпространени отвъд националните граници и не могат да бъдат обединени само на национално равнище. Без последователен подход на европейско равнище, подкрепен от критична маса, съществува сериозна опасност от дублиране на усилията, което води до увеличаване на

разходите. Малко вероятно е създаването на истински вътрешен пазар на съвместими ИКТ-решения, подпомагащи достойния живот на възрастните хора, без съвместна програма с европейско измерение.

Добавената стойност на ЕС е пряко свързана с установените проблеми: разположеността на пазара на ЕС и на усилията в областта на научните изследвания, липса на специални усилия за внедряване на цялата територия на ЕС и липса на обща европейска визия за пазара на ИКТ и достойното старяващо.

3.3. Принцип на пропорционалност

Съгласно член 185 от ДФЕС Съюзът се приканва да „предвиди по споразумение със заинтересованите държави членки своето участие в научноизследователските програми и програмите за развитие, осъществявани от няколко държави членки, включително и участие в структури, създадени за изпълнението на тези програми“. Държавите членки са движещата сила на инициативата.

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, тъй като държавите членки ще отговарят за разработването на своята съвместна програма и всички оперативни аспекти. Специалната изпълнителна структура — Асоциацията за интелигентна заобикаляща среда, вече доказва в рамките на текущата СП ИЗС, че може ефикасно и ефективно да изпълни програмата. Съюзът ще предостави стимули за по-добра координация, ще гарантира съгласуваност с политиките на ЕС и принос за тяхното осъществяване, както и съгласуваност с приоритетите на програма „Хоризонт 2020“, ще наблюдава изпълнението на програмата и ще гарантира защитата на финансовите интереси на ЕС.

По-специално предложената организационна структура осигурява минимална административна тежест, тъй като основните административни задачи се изпълняват от национални агенции под надзора и общата отговорност на създадената за целта Асоциация за интелигентна заобикаляща среда.

3.4. Избор на инструмент

Предложеният инструмент е решение от Европейския парламент и на Съвета на основание член 185 от ДФЕС. Заключенията от междинната оценка и анализът на възможните варианти, разгледани в оценката на въздействието, сочат, че член 185 е най-подходящото средство за постигане на целите на програма АЖИ.

3.5. Дерогации от правилата за участие в „Хоризонт 2020“

Необходими са дерогации от следните разпоредби на Регламент (ЕС) № ..... [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“], за да бъде възможно договореностите относно финансовото участие на Съюза и защитата на правата върху интелектуалната собственост да бъдат в съответствие с правилата за участие на учащищите национални програми.

- Разширява се обхватът на проверката на финансовите възможности, така че тя да обхваща всички участници и да се извършва от учащищите национални агенции за финансиране: член 14, параграф 5
- Специалната изпълнителна структура не склучва споразумение с крайните бенефициери: член 16, параграф 1
- Прилагат се националните правила за финансиране, допустимост на разходите, сертификати за финансовите отчети и сертификати за методологията: член 19 [параграф 1 и параграфи 5 — 7] и членове 22 — 29

- Правилата, уреждащи правата върху интелектуалната собственост и разпространението на резултатите, са съобразени с националните правила: членове 38 — 45

Това се обосновава от предпазарната насоченост на програма АЖИ, която обединява много и различни национални източници на финансиране (например програми за финансиране в областта на научните изследвания и иновациите, здравеопазването и промишлеността). Поради самото еество тези програми имат различни правила за участие и не може да се очаква, че изцяло ще бъдат приведени в съответствие с правилата за участие в „Хоризонт 2020“.

Освен това програма АЖИ е насочена по-специално към малките и средните предприятия и организациите на потребителите, които обикновено не участват в дейности на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите. С цел да се намали административно-правният праг за участието им в програмата финансовото участие на Съюза се отпуска в съответствие с по-привичните за тях правила на съответните национални програми за финансиране и се предоставя под формата на еднократна безвъзмездна помощ, която включва и съответното национално финансиране от публични източници. СП ИЗС (2008 — 2013 г.) показва, че този подход работи успешно и благодарение на него са привлечени много малки и средни предприятия, които съставляват над 40 % от всички участници.

Предложението предвижда подходящи защитни мерки, за да се гарантира, че специалната изпълнителна структура спазва принципите на равнопоставеност и прозрачност при предоставянето на финансова подкрепа на трети страни, както и за защитата на финансовите интереси на Съюза. Предвижда се също така в споразумението, което предстои да бъде сключено между Съюза и специалната изпълнителна структура, да залегнат подробни разпоредби в този смисъл.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

В законодателната финансова обосновка, представена заедно с настоящото решение, се определя приблизителната стойност на отражението върху бюджета. Разпоредбите на решението, както и на споразумението за възлагане, което предстои да бъде сключено между Комисията и специалната изпълнителна структура, трябва да гарантират, че финансовите интереси на ЕС са защитени.

Максималният размер на участието от страна на ЕС е 175 000 000 EUR от бюджета на ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ за „Хоризонт 2020“, отпуснат за обществено предизвикателство 1, тема „Здравеопазване, демографски промени и благосъстояние“².

5. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

5.1. Опростяване

Предложението предвижда опростяване на административните процедури за частни субекти. По-специално получателите на финансови средства за научни изследвания по новата съвместна програма ще ползват единна схема за сключване на договори и

² Сумата е примерна и ще зависи от окончателната законодателна финансова обосновка, договорена по „Хоризонт 2020“, и предвидената сума за ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ във връзка с обществените предизвикателства, тема „Здравеопазване, демографски промени и благосъстояние“.

плащания, по които се прилагат познатите им национални правила, без да е необходимо да представят отделни отчети във връзка с финансовото участие на Съюза. ЕС ще работи пряко с Асоциацията за интелигентна заобикаляща среда, която ще отговаря за разпределението на средствата, наблюдението и докладването относно усвояването на финансирането от ЕС.

5.2. Клауза за преглед / преразглеждане / изтичане на срока на действие

Предложението включва клауза за преразглеждане, предвиждаща междинен преглед след изтичането на три години. Общата продължителност ще бъде ограничена на седем години изпълнение и още три години за приключване на дейностите.

5.3. Европейско икономическо пространство

Предложеният акт урежда въпроси, свързани с Европейското икономическо пространство (ЕИП), поради което действието му следва да обхване ЕИП.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно участието на Съюза в научноизследователската и развойна програма за активен живот и помош в ежедневието, съвместно предприета от няколко държави членки

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 185 и член 188, втора алинея от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³,

като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В своето съобщение „Европа 2020“ — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж⁴, Комисията подчертава необходимостта от създаване на благоприятни условия за инвестиране в знания и инновации с цел да се постигне интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в Съюза. И Европейският парламент, и Съветът подкрепиха тази стратегия.
- (2) „Хоризонт 2020“— Рамковата програма за научни изследвания и инновации (2014 — 2020 г.), създадена с Регламент (ЕС) №.../2013 на Европейския парламент и на Съвета от... 2013 г.⁵ (наричана по-долу „Рамковата програма „Хоризонт 2020“), си поставя за цел постигането на по-голямо въздействие върху научните изследвания и иновациите, като допринася за укрепването на публично-частните партньорства, включително чрез участие на Съюза в програми, предприети от няколко държави членки в съответствие с член 185 от Договора.
- (3) С Решение № 742/2008/EO на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за участието на Общността в научноизследователска и развойна програма, предприета от няколко държави членки, насочена към подобряване качеството на живот на възрастните хора чрез използване на нови информационни и комуникационни технологии⁶, се предвижда финансово участие на Общността в съвместната научноизследователска и развойна програма за интелигентна заобикаляща среда (наричана по-долу „СП ИЗС“),

³ ОВ С, ..., ..., стр.

⁴ COM(2010) 2020 окончателен от 3 март 2010 г.

⁵ ОВ... [Рамкова програма „Хоризонт 2020“]

⁶ ОВ L 201, 30.7.2008 г., стр. 49.

което е съпоставимо с участието на държавите членки, но не надвишава 150 000 000 EUR за срока на действие на Седмата рамкова програма на Европейската общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007 — 2013 г.), създадена с Решение № 1982/2006/EО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г.⁷

- (4) През декември 2012 г. Комисията представи на Европейския парламент и на Съвета доклад относно междинната оценка на СП ИЗС⁸. Оценката беше направена от експертна група. Според общото становище на експертната група е постигнат добър напредък по целите на програмата, както и забележителни резултати, и програмата следва да бъде продължена и след текущия период на финансиране. Експертите отбелязват обаче някои недостатъци, а именно необходимостта от по-серизно участие на потребителите в проектите и понатъшно подобряване на оперативната ефективност от гледна точка на сроковете за сключване на договор и извършване на плащания. [
- (5) В своето съобщение „Демографското бъдеще на Европа — от предизвикателство към възможност“⁹, Комисията подчертава, че застаряването на населението е едно от основните предизвикателства пред всички държави членки и че поширокото използване на нови технологии може да съдейства за контролиране на разходите, подобряване на благосъстоянието и насърчаване на активното участие на възрастните хора в обществения живот, както и за по-конкурентоспособна европейска икономика.
- (6) В своето съобщение „Водеща инициатива на стратегията „Европа 2020“ — „Съюз за иновации“¹⁰ Комисията посочи застаряването на населението като едно от предизвикателствата пред обществото, по отношение на които постигането на пробиви в областта на иновациите може да бъде от голямо значение и да повиши конкурентоспособността, да даде възможност на европейските предприятия да излязат начело в разработването на нови технологии, да се развиват и да заемат водещи позиции в световен мащаб на разрастващите се нови пазари, както и да подобри качеството и ефикасността на публичните услуги, с което да допринесе за създаването на голям брой нови качествени работни места.
- (7) В своето съобщение „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“¹¹ Комисията предложи съвместната програма за интелигентна заобикаляща среда да бъде доразвита, за да допринесе за справяне с предизвикателствата, свързани със застаряването на населението.
- (8) В своето съобщение „Осъществяване на Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации за активен живот на възрастните хора и оstarяване в добро здраве“¹² Комисията предложи съответните приоритети в плана да се вземат предвид при бъдещите работни програми и инструменти за научни изследвания и иновации, които са част от рамковата програма „Хоризонт 2020“. Комисията предложи също така да се вземе предвид приносът, който СП

⁷ OB L 412, 30.12.2006 г., стр. 1.

⁸ COM(2010) 763 окончателен, 16 декември 2010 г.

⁹ COM(2006) 571 окончателен, 12 октомври 2006 г.

¹⁰ COM(2010) 546 окончателен, 6 октомври 2010 г.

¹¹ COM (2010) 245 окончателен, 19 май 2010 г.

¹² COM(2012) 83 final, 29 февруари 2012 г.

ИЗС може да има за Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве.

- (9) Чрез Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве, създадено в рамките на Съюза за иновации, се очаква основаните на ИКТ решения да имат важна роля за постигането на поставените цели — да се осигурят две допълнителни години живот в добро здраве до 2020 г. и да се повишат качеството на живот на гражданите и ефективността на системите за предоставяне на грижи в Съюза. В стратегическия план за изпълнение са заложени приоритети за ускоряване и пошироко прилагане на иновациите в областта на активния живот и оstarяването в добро здраве на цялата територия на Съюза в следните три области: превенция и насьрчаване на здравословния начин на живот, грижи и лечение, независим живот и социално приобщаване.
- (10) Научноизследователската и развойна програма за активен живот и помощ в ежедневието (наричана по-долу „програма АЖИ“) следва да доразвива постиженията на предходната програма и да преодолее установените слабости, като насьрчава по-голямо участие на потребителите в проектите и по-експедитивно изпълнение.
- (11) Следва да се въведе максимален праг за участието на Съюза в програма АЖИ за периода на рамковата програма „Хоризонт 2020“. Участието на Съюза в програма АЖИ не следва да надвишава финансения принос на учащищите държави за периода на рамковата програма „Хоризонт 2020“ с цел да се постигне значителен лостов ефект и да се осигури активното съдействие на учащищите държави за постигането на целите на програмата.
- (12) В съответствие с целите на Регламент (ЕС) №.../2013 [РП Х2020] всяка държава членка и всяка асоциирана държава по рамковата програма „Хоризонт 2020“ следва да има право да участва в програма АЖИ.
- (13) С цел да се гарантира, че финансовият ангажимент от страна на Съюза ще бъде съпоставим с този на учащищите държави, финансово участие на Съюза следва да бъде обвързано с поемането на официални ангажименти от страна на учащищите държави преди началото на програма АЖИ и с тяхното изпълнение. Приносът на учащищите държави за програма АЖИ следва да включва административните разходи на национално равнище за ефективната работа на програмата.
- (14) За съвместното изпълнение на програма АЖИ е необходима изпълнителна структура. Учащищите държави се споразумяха за такава изпълнителна структура за програмата ИЗС и през 2007 г. създадоха Асоциацията за интелигентна заобикаляща среда (AALA) — международна организация с нестопанска цел, регистрирана по белгийското законодателство (наричана по-долу „АИЗС“). Тъй като според доклада за междинна оценка съществуваща структура за управлението на СП ИЗС е доказала своята ефективност и качество на работа, АИЗС следва да се използва като изпълнителна структура и да бъде органът, натоварен с разпределението и наблюдението на средствата по програма АЖИ. АИЗС следва да управлява финансовото участие на Съюза и да осигури ефикасното изпълнение на програма АЖИ.
- (15) За да се постигнат целите на програма АЖИ, АИЗС следва да предоставя финансова подкрепа главно чрез отпускането на безвъзмездни средства на

участниците в действия, подбрани от АИЗС. Тези действия следва да се подбират въз основа на покани за представяне на предложения, като отговорността за това се поеме от АИЗС, която следва да бъде подпомогната от независими външни експерти. Списъкът с класираните проекти следва да има задължителен характер за подбора на предложението и за разпределението на финансовите средства от финансата вноска на Съюза и от националните бюджети за проекти по програма АЖИ.

- (16) Финансовото участие на Съюза следва да се управлява в съответствие с принципа на доброто финансово управление и с правилата за непряко управление, установени с Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза¹³, и с Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012¹⁴.
- (17) За да се защитят финансовите интереси на Съюза, Комисията следва да има правото да намали, да оттегли или да прекрати финансово участие на Съюза, ако програма АЖИ се изпълнява неправилно, частично или със закъснение или ако участващите държави не предоставят или предоставят частично или със закъснение вноската си за финансирането на програма АЖИ. Тези права следва да бъдат предвидени в споразумението за възлагане, което предстои да бъде склучено между Съюза и АИЗС.
- (18) По отношение на участието в непреки дейности, финансирали по програма АЖИ, се прилагат разпоредбите на Регламент (ЕС) № .../2013 на Европейския парламент и на Съвета от ... 2013 г. за определяне на правилата за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“ — Рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.)¹⁵. Въпреки това поради специфични оперативни нужди на програма АЖИ е необходимо да се предвидят дерогации от посочения регламент в съответствие с член 1, параграф 3 от него.
- (19) Необходими са специфични дерогации от Регламент (ЕС) №.../2013 [РП X2020], тъй като програма АЖИ е насочена към иновации в предпазарен стадий и обединява много и различни национални източници на финансиране (например програми за финансиране в областта на научните изследвания и иновациите, здравеопазването и промишлеността). Поради самото си естество тези национални програми имат различни правила за участие и не може да се очаква, че изцяло ще бъдат приведени в съответствие с Регламент (ЕС) №.../2013 [Правила за участие в „Хоризонт 2020“]. Освен това програма АЖИ е насочена по-специално към малките и средните предприятия и организациите на потребителите, които обикновено не участват в дейности на ЕС в областта на научните изследвания и иновациите. С цел да се улесни участието на тези предприятия и организации, финансово участие на Съюза се отпуска в съответствие с познатите за тях правила на съответните национални програми за финансиране и се предоставя под формата на еднократна безвъзмездна помощ, която включва финансовите средства от Съюза и съответното национално финансиране.

¹³ OB L 298, 26.10.2012 г., стр. 1.

¹⁴ OB L 362, 31.12.2012 г., стр. 1.

¹⁵ OB L...,..., стр.... [РП X2020].

- (20) Финансовите интереси на Съюза следва да бъдат защитени чрез прилагането на пропорционални мерки през целия цикъл на разходите, включително чрез предотвратяване, констатиране и разследване на нередности, възстановяване на изгубени, недължимо платени или неправилно усвоени средства и — когато е целесъобразно — на административни и финансови санкции в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012, Делегиран Регламент (ЕС) № 1268/2012, Регламент (ЕО, Евратор) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общиности¹⁶, Регламент (ЕО, Евратор) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общиности срещу измами и други нередности¹⁷, и Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF)¹⁸.
- (21) Комисията следва да извърши междинна оценка, при която да се оценят по-специално качеството и ефективността на програма АЖИ, както и постигнатият напредък по отношение на поставените цели, а също и заключителна оценка, като изготви доклад за тези оценки.
- (22) Оценката следва да се основава на точни и актуални данни. Поради това при поискване от страна на Комисията АИЗС и участващите държави следва да ѝ представят всяка възможна информация, която Комисията трябва да включи в докладите за оценка на програма АЖИ.
- (23) В рамките на програма АЖИ следва да се гарантира реално настъпчаване на равенството между половете и сълюдеване на етичните принципи, залегнали в рамковата програма „Хоризонт 2020“.
- (24) Тъй като участващите държави взеха решение да продължат програма АЖИ и нейните цели пряко подпомагат и допълват политиките на Съюза в областта на активния живот на възрастните хора и старяването в добро здраве — и като се има предвид, че целите на програмата АЖИ не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба на действието могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член I

Участие в програма АЖИ

- Съюзът участва в научноизследователската и развойна програма за активен живот и помощ в ежедневието (наричана по-долу „програма АЖИ“), съвместно предприета от [Белгия, Дания, Ирландия, Испания, Франция, Кипър, Люксембург, Унгария, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Швеция, Обединеното кралство и Швейцария] (наричани по-долу

¹⁶ OB L 136, 31.05.1999 г., стр. 1.

¹⁷ OB L 312, 23.12.1995 г., стр. 1.

¹⁸ OB L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

,,участващите държави“), в съответствие с условията, определени в настоящото решение.

2. В програма АЖИ може да участва всяка друга държава членка и всяка друга асоциирана държава по „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014 — 2020 г.), създадена с Регламент (ЕС) № .../2013... (наричана по-долу „рамковата програма „Хоризонт 2020“), при условие че отговаря на критерия, определен в член 3, параграф 1, буква в) от настоящото решение. Държавите членки и асоциираните държави, които отговарят на условието, определено в член 3, параграф 1, буква в), се считат за „участващи държави“ за целите на настоящото решение.

Член 2

Финансово участие на Съюза

1. Финансовото участие на Съюза по програма АЖИ за покриване на административни и оперативни разходи е в максимален размер 175 000 000 EUR. То се изплаща от бюджетните кредити на общия бюджет на Съюза, отпуснати за съответните части на специфичната програма за изпълнение на рамковата програма „Хоризонт 2020“, създадена с Решение .../2013/ЕС в съответствие с член 58, параграф 1, буква в), подточка vi) и членове 60 и 61 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012.
2. Годишните финансни ангажименти на Съюза за програма АЖИ не надвишават годишните финансни ангажименти за програмата от страна на участващите държави.
3. Максимум 6 % от финансовото участие на Съюза се използва за административни разходи на програмата АЖИ.

Член 3

Условия за финансовото участие на Съюза

1. Финансовото участие на Съюза се предоставя, ако бъдат спазени следните условия:
  - а) участващите държави докажат, че програма АЖИ е създадена в съответствие с приложения I и II;
  - б) участващите държави или определени от тях организации посочват Асоциацията за интелигентна заобикаляща среда — правосубектно сдружение с нестопанска цел, учредено по белгийското законодателство, (наричана по-долу „АИСЗ“), като органа, отговорен за изпълнението на програмата АЖИ и за разпределянето и наблюдението на финансовото участие на Съюза;
  - в) всяка от участващите държави поеме ангажимент да участва във финансирането на програма АЖИ;
  - г) АИСЗ демонстрира способността си да изпълнява програмата АЖИ, включително да извършва разпределение и наблюдение на финансовото участие на Съюза, в рамките на непрякото управление на бюджета на Съюза в съответствие с членове 58, 60 и 61 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012;

- д) бъде създаден модел за управление на програма АЖИ в съответствие с приложение III.
2. По време на изпълнението на програма АЖИ финансовото участие на Съюза се предоставя също така, ако бъдат спазени следните условия:
- АИСЗ изпълнява целите на програма АЖИ, определени в приложение I, и дейностите, определени в приложение II, в съответствие с Регламент (ЕС) № .... [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“] при спазване на разпоредбите на член 5 от настоящото решение;
  - прилага се подходящ и ефикасен модел на управление в съответствие с приложение III;
  - АИСЗ спазва изискванията за докладване, установени в член 60, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012;
  - всяка от участващите държави изпълнява ангажиментите, посочени в параграф 1, буква в), и годишните ангажименти за участие във финансирането на програма АЖИ.

Член 4
Вноски на участващите държави

- Вноските на участващите държави включват:
  - финансови вноски за непреки действия в рамките на програма АЖИ в съответствие с приложение II;
  - нефинансови вноски, съответстващи на стойността на административните разходи на държавните институции за ефикасно изпълнение на програма АЖИ в съответствие с приложение II.

Член 5

Правила за участие и разпространение на резултатите

- За целите на Регламент (ЕС) № .../2013 [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“] АИСЗ се счита за орган за финансиране и осигурява финансова подкрепа за непреки действия в съответствие с приложение II към настоящото решение.
- Чрез дерогация от член 14, параграф 5 от Регламент (ЕС) № .../2013 [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“] финансовите възможности на кандидатите се проверяват от определената национална агенция за управление на програмата в съответствие с правилата за участие в определените национални програми.
- Чрез дерогация от член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № .../2013 [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“] споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства се сключват с участниците от определената национална агенция за управление на програмата.
- Чрез дерогация от член 19, [параграф 1, параграфи 5 — 7] и членове 22 — 29 от Регламент (ЕС) № .../2013 [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“] правилата за финансиране по определените

национални програми се прилагат по отношение на безвъзмездните средства, управлявани от определените национални агенции за управление на програмата.

5. Чрез дерогация от членове 38 — 46 от Регламент (ЕС) № .../2013 [Правила за участие и разпространение на резултатите в „Хоризонт 2020“] се прилагат правилата на определените национални програми относно резултатите и правилата на достъп до обща информация и до резултатите.

Член 6
Изпълнение на програма АЖИ

1. Програма АЖИ се изпълнява въз основа на годишни работни планове в съответствие с приложение II.

Член 7
Споразумения между Съюза и АИСЗ

1. При положителна предварителна оценка на АИСЗ в съответствие с член 61, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012 Комисията, от името на Съюза, сключва с АИСЗ споразумение за възлагане и годишни споразумения за прехвърляне на средства.
2. Споразумението за възлагане, посочено в параграф 1, се сключва в съответствие с член 58, параграф 3 и членове 60 и 61 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012, както и в съответствие с член 40 от Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012. В него също така се определят:
  - a) изискванията за приноса на АИСЗ по съответните показатели от списъка с показателите за изпълнение, посочени в приложение II към Решение (ЕС) № № .../2013 [Специфична програма за изпълнение на рамковата програма „Хоризонт 2020“];
  - b) изискванията за участието на АИСЗ в наблюдението съгласно Решение (ЕС) № .../2013 [Специфична програма за изпълнение на рамковата програма „Хоризонт 2020“];
  - c) конкретните показатели за изпълнението, необходими за извършването на наблюдение на дейността на АИСЗ в съответствие с член 3, параграф 2;
  - d) договореностите относно предоставянето на необходимите данни и информация, за да се гарантира, че Комисията е в състояние да изпълни своите задължения за разпространение на резултатите и за докладване.

Член 8

Прекратяване, намаляване или временно преустановяване на финансовото участие на Съюза

1. Ако програмата АЖИ не се изпълнява в съответствие с условията, посочени в член 3, Комисията може да прекрати, пропорционално да намали или временно да преустанови финансовото участие на Съюза в зависимост от реалното изпълнение на програмата.

2. Ако участващите държави не предоставят своята вноска за финансирането на програма АЖИ или я изплащат частично или със закъснение, Комисията може да прекрати, пропорционално да намали или временно да преустанови финансовото участие на Съюза, като вземе предвид размера на отпуснатото финансиране от страна на участващите държави за изпълнение на програмата.

Член 9

Последващи одити

1. Последващите одити на разходите за непреки действия се извършват от определените национални агенции за управление на програмата в съответствие с член 23 от Регламент (ЕС) № ... [Рамкова програма „Хоризонт 2020“].
2. Комисията може да реши сама да извърши одитите, посочени в параграф 1.

Член 10

Зашита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията приема подходящи мерки, за да гарантира, че при изпълнението на действията, финансиирани по силата на настоящото решение, финансовите интереси на Съюза са защитени чрез прилагането на превантивни мерки срещу измама, корупция и всякакви други незаконни дейности, чрез фактически проверки и при установяването на нередности — чрез възстановяване на недължимо платените суми и, когато е уместно, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи административни и финансови санкции.
2. Съгласно реда и условията, определени в Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF)¹⁹, и Регламент (Евратор, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности²⁰, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да провежда разследвания, включително проверки и инспекции на място, с оглед установяване дали е налице измама, корупция или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза във връзка със споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, решение за отпускане на безвъзмездни средства или договор за финансиране от страна на Съюза, по които са предоставени финансови средства съгласно настоящото решение.
3. Договорите, споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства и решенията за отпускане на безвъзмездни средства, произтичащи от прилагането на настоящото решение, съдържат разпоредби, които изрично упълномощават Комисията, АИСЗ, Сметната палата и OLAF да извършват такива одити и разследвания съгласно предоставените им правомощия.
4. АИСЗ предоставя на служителите на Комисията и на други упълномощени от нея лица, както и на Сметната палата достъп до своите обекти и помещения,

¹⁹

OB L 136, 31.5.1999 г., стр. 1.

²⁰

OB L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

както и до цялата информация, включително в електронен вид, необходима за извършването на одитите, посочени в параграф 3.

5. При изпълнението на програма АЖИ участващите държави предприемат необходимите законодателни, регуляторни, административни и други мерки за защита на финансовите интереси на Съюза, по-специално с цел да осигурят пълното събиране на всички дължими на Съюза суми в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012 и на Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012.

Член 11

Съобщаване на информация

1. По искане на Комисията АИСЗ изпраща цялата необходима информация за изготвяне на докладите, посочени в член 12.
2. Чрез АИСЗ участващите държави предоставят на Комисията всяка възможна информация, изискана от Европейския парламент и Съвета във връзка с финансовото управление на програма АЖИ.
3. Комисията включва посочената в параграф 2 информация в докладите, посочени в член 12.

Член 12

Оценка

1. До 31 декември 2017 г. Комисията извършва междинна оценка на програма АЖИ. Комисията изготвя доклад за оценката, в който са изложени заключенията от оценката и забележките на Комисията. Най-късно до 30 юни 2018 г. Комисията изпраща доклада до Европейския парламент и Съвета.
2. При приключването на участието на Съюза в програмата, но не по-късно от 31 декември 2022 г. Комисията извършва окончателна оценка на програма АЖИ. Тя изготвя доклад с резултатите от оценката. Комисията изпраща доклада до Европейския парламент и Съвета.

Член 13

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 14

Адресати

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Европейския парламент
Председател*

*За Съвета
Председател*

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА АЖИ

1. В рамките на програма АЖИ се работи за постигането на следните цели:
  - 1.1. да се ускори появата на иновативни продукти и услуги, които с помощта на ИКТ подпомагат активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве у дома, в общността или на работното място, като по този начин се повишават качеството на живот, независимостта, участието в обществения живот, уменията или пригодността за заетост на хората в напреднала възраст, както и ефективността на системите за здравеопазване и социални грижи;
  - 1.2. да се поддържа и доизгражда критична маса в областта на приложните изследвания, развойната дейност и иновациите на равнището на Съюза, насочени към продукти и услуги, които с помощта на ИКТ подпомагат активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве;
  - 1.3. да се разработват икономически ефективни решения, включително като се създават стандарти за оперативна съвместимост и се улеснява прилагането по места и адаптирането на общи решения, съобразени с различни социални предпочтения и нормативни аспекти на национално или регионално равнище, като се зачитат личният живот и достойнството на хората в напреднала възраст и — когато е приложимо — се подпомага достъпът до услуги в селски и отдалечени райони или достъпът на други групи от населението, например хора с увреждания;
2. Програма АЖИ създава благоприятна среда за участието на малките и средните предприятия.
3. В рамките на програма АЖИ акцент се поставя върху приложни научни изследвания и инновации в предпазарен стадий. Програмата допълва по-дългосрочните научноизследователски дейности и машабните дейности в областта на иновациите, предвидени по рамковата програма „Хоризонт 2020“, както и други инициативи на европейско и национално равнище. Тя допринася и за осъществяването на Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ДЕЙНОСТИ В РАМКИТЕ НА ПРОГРАМА АЖИ

I. Непреки действия

1. При изпълнението на програма АЖИ се подкрепят най-вече проекти за научни изследвания и иновации с пазарна насоченост, подпомагащи активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве, които докажат, че е възможно резултатите от проекта да намерят приложение в реалистични срокове. Финансирането за тези непреки действия по програма АЖИ се предоставя главно под формата на безвъзмездни средства. Може да се използват и други форми, като награди и обществени поръчки за продукти в предпазарен стадий и за новаторски решения.
2. Освен това може да се предоставя подкрепа за действия в следните области: посредничество, популяризиране на програмата, повишаване на осведомеността относно съществуващите възможности, съдействие за внедряването на новаторски решения, установяване на връзки между организации, работещи в областта на предлагането и търсенето, както и между тези организации и инвеститорите.
3. Може да се предоставя подкрепа и за действия, насочени към подобряване на качеството на предложенията, както и за предпроектни проучвания и семинари. Може да се предвиди сътрудничество с регионите на Съюза с цел да се разшири кръгът на заинтересованите страни, участващи в програма АЖИ.

Изпълнение

1. Програма АЖИ се осъществява въз основа на годишни работни планове, определящи темите, по които се обявяват покани за представяне на предложения.
2. Годишните работни планове се съгласуват с Комисията като основа за годишното финансово участие на Съюза.
3. Изпълнението на програма АЖИ включва консултации със заинтересованите страни (включително с представители на публичните органи, отговорни за вземането на решения, представители на потребителите, доставчици на услуги от частния сектор и застрахователи, както и представители на промишлеността, включително малките и средните предприятия) относно приложните научни изследвания и иновации, които следва да се разглеждат като приоритет.
4. При изпълнението на програма АЖИ се вземат предвид демографските тенденции и демографските изследвания с цел да се осигурят решения, които отразяват социалното и икономическото положение в Съюза.
5. С дължимото внимание и в съответствие с международните насоки се отчитат възможните проблеми, свързани с половата принадлежност, с въпроси от етичен характер и с правото на защита на личния живот.
6. В съответствие с пазарната насоченост на програма АЖИ и в съответствие с правилата, определени в Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, АИЗС определя подходящи минимални целеви показатели за изпълнението, спрямо които се установяват

сроковете за предоставяне на безвъзмездни средства и за извършване на плащания в съответствие с [Правилата за участие и] [Финансовия регламент], и гарантира спазването им от участващите държави по време на изпълнението на програма АЖИ.

7. Всяка учаща държава улеснява участието на организации, свързани с търсенето на съответните продукти и услуги.
8. Всяка учаща държава съфинансира избраните проекти на участници в нейните национални програми чрез определени за целта национални агенции за управление на програмата. Тези агенции впоследствие насочват предоставените чрез АИЗС финансови средства на Съюза въз основа на общо описание на проекта, съставляващо част от споразумение, което се сключва между определените национални агенции за управление на програмата и съответните участници във всеки финансиран проект.
9. След приключването на всяка процедура, с която се обявява конкурс за проекти, АИЗС извършва на централно равнище проверка за допустимост в сътрудничество с определените национални агенции за управление на програмата. Проверката се извършва въз основа на общите критерии за допустимост по програма АЖИ, които се публикуват с поканата за представяне на предложения.
10. С помощта на националните агенции за управление на програмата АИЗС проверява съответствието с допълнителни национални критерии за допустимост, посочени в поканата за представяне на предложения.
11. Националните критерии за допустимост се отнасят само до правния статут и финансовото състояние на отделните кандидати, без да засягат съдържанието на предложението, и са свързани със следното:
  - 11.1. тип на кандидата, включително правен статут и цел;
  - 11.2. отговорност и жизнеспособност, включително финансова стабилност, изпълнение на данъчни и социални задължения.
12. Допустимите предложения за проекти се оценяват и подбират от АИЗС с помощта на независими експерти въз основа на прозрачни и общи критерии за оценка, публикувани с поканата за представяне на предложения. След като бъде одобрен от Общото събрание на АИЗС, подборът има обвързващо действие за участващите държави.
13. Ако участник в проект не удовлетворява един или няколко национални критерия за допустимост или ако съответният национален бюджет за поемането на финансов ангажимент е изчерпан, по решение на изпълнителният съвет на АИЗС може да се направи допълнителна независима оценка на предложението на централно равнище с помощта на независими експерти, така че предложението да се оцени, ако съответният участник не бъде ангажиран с изпълнението му или бъде заменен с друг предложен участник в проекта.
14. Въпроси от правен и финансов характер, свързани с участници в подобрите за финансиране проекти, се решават от определената национална агенция за управление на програмата. Прилагат се административните правила и принципи на национално равнище.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМА АЖИ

Програма АЖИ има следната организационна структура:

1. АИЗС — международна организация с нестопанска цел, учредена по белгийското законодателство, е специалната изпълнителна структура, създадена за целта от участващите държави.
2. АИЗС отговаря за всички дейности по програма АЖИ. Задачите на АИЗС включват управление на договорите и бюджета, изготвяне на годишните работни планове, организиране на конкурсите, провеждане на оценяването и класиране на предложенията за финансиране.
3. Освен това АИЗС осъществява надзор, носи отговорност за наблюдението на проектите и извършва съответните плащания на вносоките на Съюза към определените национални агенции за управление на програмата. Асоциацията организира и дейностите за разпространение на резултатите.
4. АИЗС се управлява от Общо събрание. Общото събрание е органът, отговорен за вземането на решения по програма АЖИ. То назначава членовете на изпълнителния съвет и упражнява надзор върху изпълнението на програма АЖИ, включително одобрението на годишните работни планове, отпускането на национално финансиране по проектите и разглеждането на нови заявления за членство. Общото събрание работи на принципа: една държава — един глас. Решенията се вземат с обикновено мнозинство, с изключение на решенията за правоприемник, приемане или изключване на членове или прекратяване на дейността на асоциацията, по отношение на които в устава на асоциацията могат да бъдат установени специални изисквания за гласуване.
5. Комисията има статут на наблюдател в заседанията на Общото събрание на АИЗС и одобрява годишния работен план. Комисията получава покана за участие във всички заседания на АИЗС и може да участва в обсъжданията. Всички документи, които се разпространяват във връзка с Общото събрание на АИЗС, се представят на Комисията.
6. Изпълнителният съвет на АИЗС, съставен най-малко от председател, заместник-председател и ковчежник, се избира от Общото събрание и е натоварен с конкретни управленски отговорности, като планирането на бюджета, набирането на персонал и сключването на договори. Той представлява асоциацията и се отчита пред Общото събрание.
7. Централното звено за управление, създадено като част от АИЗС, отговаря за управлението на централно равнище във връзка с изпълнението на програма АЖИ и работи в тясна координация и сътрудничество с националните агенции за управление на програмата, които са оправомощени от участващите държави да предприемат дейности, свързани с управлението на проектите и с административно-правните аспекти, отнасящи се до националните участниците в проектите, както и да оказват съдействие при оценяването и договарянето на проектните предложения. Централното звено за управление и националните агенции за управление на програмата работят заедно като звено за управление под надзора на АИЗС.

8. Консултативен съвет, съставен от представители на промишлеността, потребителите и други заинтересовани страни с цел балансирано да се представят различните поколения и полове, ще формулира препоръки относно приоритетите и темите, по които да се обявяват покани за представяне на предложения и да се предприемат други действия по програма АЖИ.

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 1.1. Наименование на предложението/инициативата
- 1.2. Съответни области на политиката в структурата на УД/БД
- 1.3. Естество на предложението/инициативата
- 1.4. Цели
- 1.5. Мотиви за предложението/инициативата
- 1.6. Срок на действие и финансово отражение
- 1.7. Предвидени методи на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- 2.1. Правила за мониторинг и докладване
- 2.2. Система за управление и контрол
- 2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове
- 3.2. Очаквано отражение върху разходите
  - 3.2.1. *Обобщение на очакваното отражение върху разходите*
  - 3.2.2. *Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи*
  - 3.2.3. *Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи*
  - 3.2.4. *Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка*
  - 3.2.5. *Участие на трети страни във финансирането*
- 3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Участие на Съюза в научноизследователската и развойна програма за активен живот и помош в ежедневието (наричана по-долу „АЖИ“), съвместно предприета от няколко държави членки.

1.2. Съответни области на политиката в структурата на УД/БД²¹

„Хоризонт 2020“ — Рамкова програма за научни изследвания и инновации

Програма в областта на цифровите технологии, действие 78, доразвиване на съвместната програма за интелигентна заобикаляща среда

1.3. Естество на предложението/инициативата

- Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност**
- Предложението/инициативата е във връзка с **нова дейност след пилотен проект/подготвителна дейност**²²
- Предложението/инициативата е във връзка с **продължаване на съществуваща дейност**

X Предложението/инициативата е във връзка с **дейност, пренасочена към нова дейност**

1.4. Цели

1.4.1. Многогодишни стратегически цели на Комисията, за чието изпълнение е предназначено предложението/инициативата

„Европа“ 2020

Съюз за инновации

Програма в областта на цифровите технологии за Европа

Европейско научноизследователско пространство

1.4.2. Конкретни цели и съответни дейности във връзка с УД/БД

Основната оперативна цел на настоящото законодателно предложение, а именно участието на Съюза в съвместна научноизследователска, развойна и инновационна програма, предприета от няколко държави членки в областта на активния живот и помощта в ежедневието, вече е предвидена в Рамковата програма за научни изследвания и инновации „Хоризонт 2020“ и в нейната специфична програма „Обществени предизвикателства“.

С тази оперативна цел са свързани следните конкретни цели:

- (1) създаване и изпълнение на програма АЖИ;
- (2) стартиране на мерки за подкрепа по програмата;
- (3) стартиране и съфинансиране на съвместни проекти за научни изследвания и инновации с перспектива за пазарна реализация до 2-3 години.

²¹

УД: управление по дейности; БД: бюджетиране по дейности.

²²

Съгласно член 49, параграф 6, буква а) или б) от Финансовия регламент.

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/ целевите групи.

Програма АЖИ ще обедини ресурси на Съюза, национални и частни ресурси в търсене на иновативни решения на базата на ИКТ, които ще позволяят на гражданите на Европа да водят самостоятелен и пълноценен живот в напреднала възраст, като същевременно ще създаде устойчив модел за грижа и ще разкрие нови икономически възможности за европейските предприятия.

Добавената стойност от участието на Съюза е от съществено значение поради следните причини:

Намесата на Съюза ще позволи създаването на нова правна уредба, с която средствата на Съюза и средствата от национални източници могат да се съчетават в рамките на обща стратегия, стимулираща международни проекти за сътрудничество в областта на научноизследователска, развойната дейност и иновациите, по-специално с участието на МСП. Това не би било осъществимо с използването на съществуващите структури.

Програма АЖИ ще даде възможност за преодоляване на предизвикателствата, свързани с демографското застаряване на населението, като на сърчи появата на нови иновативни продукти и услуги на базата на ИКТ, подпомагащи самостоятелния живот на хората в напреднала възраст, с което ще се повишат качеството на живота им и тяхната независимост и ще се намалят разходите, свързани с полагането на грижи за тях. Това ще стане съгласувано, без разпокъсаност на усилията и с по-висока критична маса, което ще доведе до икономически по-изгодни и съвместими помежду си решения.

Предприятията и по-специално МСП ще получат по-ефикасна подкрепа чрез осигуряването на критична маса и на съгласуван европейски подход при разработването на съвместими помежду си решения. Освен това ще бъде възможно решението, постигнати в рамките на програма АЖИ, да бъдат адаптирани към националните/регионалните социални предпочтения и нормативна уредба. Това е важна предпоставка за търговска експлоатация и за развитието на пазара и предоставя широки възможности за участие на МСП.

На последно място, предложената схема ще стимулира държавите и предприятията да влагат повече инвестиции в научноизследователската, развойната дейност и иновациите в областта на ИКТ за работа по проблемите на застаряването, като по този начин ще допринесе за постигането на целта 3 % от БВП в Европа да се заделят за научноизследователска и развойна дейност.

В настоящата финансова обосновка не е взета под внимание макроикономическата добавена стойност за европейската икономика и за общество, произтичаща от използването на резултатите по програмата за достойно оstarяване.

1.4.4. Показатели за резултатите и за отражението

Да се посочат показателите, които позволяват да се проследи изпълнението на предложението/инициативата.

Показателите за резултатите и въздействието, определени в специфичната цел по рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“,

подлежат на мониторинг от специалната изпълнителна структура, която представя годишни доклади на Комисията.

Очаква се да бъдат постигнати следните резултати, които ще бъдат измервани с помощта на съответни показатели:

Мобилизиране на средства и усилия на национално равнище чрез предоставяне на стимули за инвестиции на основата на общи стратегии и тяхното прилагане.

Показатели: i) брой на участващите държави; ii) поети задължения и плащания от страна на участващите държави; iii) национално финансиране, заделено и изразходвано за проекти по съвместната програма; iv) вложени ресурси от предприятията и други заинтересовани страни чрез тяхното участие в проекти и предоставеното съфинансиране.

Постигане на по-голяма съгласуваност в научноизследователската, развойната и инновационната дейност в областта на ИКТ с цел да се осигурят достойни условия на живот за хората в напреднала възраст в Европа чрез премахване на съществуващата разположеност на усилията посредством разработването на общи стратегии и съвместното обявяване на конкурсни процедури за набиране на предложения с критична маса.

Показатели: Този резултат ще бъде постигнат на практика, когато съвместната програма започне да работи с пълен капацитет и със значително участие на държавите.

Ефективност на програмата чрез създаване на сигурност относно наличието на средства на национално равнище, чрез въвеждането на централна система за подаване, оценка и подбор на предложението и чрез създаване на благоприятна за потребителите схема за европейско сътрудничество в областта на приложните и пазарноориентираните научни изследвания и инновации, основана на познати национални правила. Това ще доведе до нова, по-ефикасна подкрепа за участниците, по-специално за МСП, което на свой ред ще увеличи инвестициите от страна на предприятията и ще скъси времето за търговска реализация и използване на резултатите.

Показатели: v) интервал от време между представянето на предложението и започването на проекта; v) брой на участващите МСП; v) общи разходи по изпълнението на съвместната програма.

Съществени икономически и социални предимства и принос към основните цели на политиката: в допълнение към представените други показатели измерването ще се осъществява като част от планираната независима междинна и окончателна оценка.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Нужди, които трябва да бъдат задоволени в краткосрочен или дългосрочен план

Съвместната програма за научни изследвания, развойна дейност и инновации АЖИ ще обедини ресурси на Съюза, национални и частни ресурси в търсене на иновативни решения на базата на ИКТ, които ще позволяват на гражданите на Европа да водят самостоятелен и пълноценен живот в напреднала възраст, като същевременно ще допринесе грижите за тях да стъпят на трайна основа и ще разкрие нови икономически възможности за европейските предприятия.

1.5.2. Добавена стойност от намесата на ЕС

Добавената стойност от участието на Съюза е от съществено значение поради следните причини:

- Намесата на Съюза ще позволи създаването на нова правна уредба, с която средствата на Съюза и средствата от национални източници могат да се съчетават в рамките на обща стратегия, стимулираща международни проекти за сътрудничество в областта на научноизследователската, развойната дейност и иновациите, по-специално с участието на МСП. Това не би било осъществимо с използването на съществуващите структури.
- Програма АЖИ ще даде възможност за преодоляване на предизвикателствата, свързани с демографското застаряване на населението, като насърчи появата на нови иновативни продукти и услуги на базата на ИКТ, подпомагащи самостоятелния живот на хората в напреднала възраст, с което ще се повишат качеството на живота им и тяхната независимост и ще се намалят разходите, свързани с полагането на грижи за тях. Това ще стане съгласувано, без разпокъсаност на усилията и с по-висока критична маса, което ще доведе до икономически по-изгодни и съвместими помежду си решения.
- Предприятията и по-специално МСП ще получат по-ефикасна подкрепа чрез осигуряването на критична маса и на съгласуван европейски подход при разработването на съвместими помежду си решения. Освен това ще бъде възможно решенията, постигнати в рамките на програма АЖИ, да бъдат адаптирани към националните/регионалните социални предпочитания и нормативна уредба. Това е важна предпоставка за търговска експлоатация и за развитието на пазара и предоставя широки възможности за участие на МСП.
- На последно място, предложената схема ще стимулира държавите и предприятията да влагат повече инвестиции в научноизследователската, развойната дейност и иновациите в областта на ИКТ и оstarяването, като по този начин ще допринесе за постигането на целта 3 % от БВП в Европа да се заделят за научноизследователска и развойна дейност.

В настоящата финансова обосновка не е взета под внимание макроикономическата добавена стойност за европейската икономика и за общество, произтичаща от използването на резултатите по програмата за достойно оstarяване.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

Въз основа на междинната оценка на предходната програма ИЗС, изпълнявана по 7РП, бяха направени следните изводи:

- програма ИЗС следва да бъде продължена, тъй като има явна добавена стойност, особено за МСП: като създава необходимата критична маса в областта на научните изследвания и иновациите за достойно оstarяване на европейско равнище, тя подпомага пазарното навлизане на съответните продукти и услуги;

- акцент в програмата трябва да се постави върху това как участниците в областта на иновациите (главно МСП) на регионално равнище могат да опознаят механизмите и нуждите на европейския пазар, за да започнат да работят на това равнище;
- следва да се подобри оперативната ефективност на програмата, по-специално по отношение на сроковете за предоставяне на безвъзмездни средства и за извършване на плащания;
- следва да се подобри участието на доставчиците на услуги и особено на крайните потребители още от ранните етапи на разработването на проекта, както и при изготвянето на спецификации за поканите за представяне на предложения и тяхното оценяване.

Тези поуки бяха взети предвид при формулирането на програма ИЗС2/АЖИ.

1.5.4. Съгласуваност и евентуална синергия с други актове

Чрез Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и оstarяването в добро здраве (ЕПИ²³) ЕПИ се очаква основаните на ИКТ решения да имат важна роля за постигането на поставените цели — да се осигурят две допълнителни години живот в добро здраве до 2020 г. и да се повишат качеството на живот на гражданите и ефективността на системите за предоставяне на грижи в Съюза. В стратегическия план за изпълнение (СПИ) са заложени приоритети за ускоряване и по-широко прилагане на иновациите в областта на активния живот и оstarяването в добро здраве в Европа в следните три области: превенция и настърчаване на здравословния начин на живот, грижи и лечение, независим живот и социално приобщаване. Одобряването на ЕПИ от Съвета повишава бъдещата значимост на програма АЖИ и последващите действия. Програма АЖИ е съществен елемент за осъществяването на СИП, тъй като е насочена към т. нар. „долина на смъртта“ в инновационната верига. Програма АЖИ на свой ред ще се възползва от ЕПИ, тъй като то ще ускори създаването на пазар, както и широкото навлизане на новите продукти и услуги, и ще подобри предпоставките за развитие на пазара, например стандартизацията и оперативната съвместимост, които не са застъпени в програмата, но при оценката и консултациите се посочват като пречки за внедряването на иновациите.

Програма АЖИ се допълва от мащабни национални инициативи, като национална инициатива за интелигентна заобикаляща среда във връзка със застаряването на населението в Германия, платформа за иновации за помощ в ежедневието в Обединеното кралство и платформа за иновации при застаряващо население във Франция.

Благодарение на взаимовръзката между тези програми, които съвместно обхващат значителна част от веригата в областта на научните изследвания и иновациите, Европа има извънредно предимство в световен мащаб да използва постиженията на ИКТ, за да осигури достоен живот на хората в напреднала възраст. Програма АЖИ сполучливо допълва и по-дългосрочните дейности за научни изследвания, иновации и утвърждаване на пазара по рамковата програма „Хоризонт 2020“, а предоставените от нея решения на базата на ИКТ

²³

COM(2012) 83 final, 29 февруари 2012 г.

могат да се използват в дейностите за иновации и утвърждаване на пазара по „Хоризонт 2020“.

Програма АЖИ допълва и инициативата за съвместно планиране (ИСП) „Подълъг и по-добър живот“²⁴, по която с оглед на демографските промени 13 европейски държави обединяват усилията си, за да могат новите научни знания и достиженията на широк кръг изследователски дисциплини да залегнат в основата на бъдещата политика по проблемите на застаряването. Програма АЖИ може да осигури среда за приложението на мултидисциплинарните научни изследвания в рамките на ИСП и да обогати научноизследователската ѝ програма с непосредствен потребителски опит, като същевременно се използват общи методологии за научни изследвания, например подхода, основан на жизнения цикъл.

В представеното от Комисията предложение за решение за стратегическа инновационна програма на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) за 2014 — 2020 г. една от приоритетните теми за вълната от общности за знание и иновации (ОЗИ) на ЕИТ през 2014 — 2015 г. е „Иновации за о старяване в добро здраве и активен живот на възрастните хора“.

Заедно тези инициативи обхващат голяма част от процеса — от етапа на базовите научни изследвания до пазарната реализация, в съзвучие с препоръките от няколко независими оценки на програмите на ЕС за научни изследвания и иновации и стратегически документи за политиката на ЕС.

1.6. Срок на действие и финансово отражение

Предложение/инициатива с **ограничен срок на действие**

- Предложение/инициатива в сила от 1.1.2014 г. до 31.12.2023 г.
- Финансово отражение от 2014 до 2020 г. върху бюджетните кредити за поети задължения и от 2014 до 2023 г. върху бюджетните кредити за плащания.

Предложение/инициатива с **неограничен срок на действие**

- осъществяване с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Предвидени методи на управление²⁵

Пряко централизирано управление от Комисията

Непряко централизирано управление чрез делегиране на задачи по изпълнението на:

- изпълнителни агенции
- органи, създадени от Европейския съюз²⁶
- X национални органи от публичния сектор/организации, предоставящи обществени услуги

²⁴ COM(2008) 468, „Към съвместно планиране на научноизследователската дейност“.

²⁵ Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb: http://www.cc.cec.budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

²⁶ Посочени в член 185 от Финансовия регламент.

- лица, натоварени с изпълнението на специфични дейности по силата на дял V от Договора за Европейския съюз и посочени в съответния основен акт по смисъла на член 49 от Финансовия регламент

Споделено управление с държавите членки

Децентрализирано управление с трети държави

Съвместно управление с международни организации (*да се уточни*)

Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.

Забележки

За управлението на инициативата е създадена специална изпълнителна структура — Асоциацията за интелигентна заобикаляща среда, която се управлява от учащищите държави. Финансовият принос на Съюза за инициативата ще се предоставя чрез тази организация. Националните органи за финансиране или упълномощените от тях агенции ще управляват финансовото участие на ЕС и ще сключват споразумения за отпускане на безвъзмездни средства с организацията, които ще получават финансова подкрепа за съвместни научни изследвания и инновационни дейности.

Коментари:

Финансовото участие на Европейския съюз ще се изплаща на специалната изпълнителна структура, създадена от учащищите държави, която ще управлява програмата. Вносдата на Съюза ще се предоставя, при условие че бъдат одобрени работен план и свързаните с него поети бюджетни задължения на национално равнище.

Организационната структура на програма АЖИ включва следните елементи:

Асоциацията за интелигентна заобикаляща среда (АИЗС), създадена като специализирана структура за управление от учащищите държави, ще подпише споразумение за възлагане и годишни споразумения за прехвърляне на финансови средства с Европейската комисия, по които ще получава годишното финансиране от рамковата програма. Тя ще отговаря за всички дейности по програма АЖИ и ще се ръководи от директор, който ще бъде законен представител на асоциацията.

АИЗС ще отговаря за всички дейности по програма АЖИ. Задачите на АИЗС включват управление на договорите и бюджета, изготвяне на годишните работни програми, организиране на покани за представяне на предложения, провеждане на процеса на оценяване и класиране на предложенията за финансиране. Освен това асоциацията наблюдава изпълнението на проектите и извършва съответните плащания, с които вносдите на Европейския съюз се превеждат на определените национални агенции за управление на програмата. Тя организира и дейности за разпространение на резултатите.

АИЗС се управлява от Общо събрание. Общото събрание е органът, отговорен за вземането на решения по програма АЖИ; то назначава членовете на управителния съвет и упражнява надзор върху изпълнението на програма АЖИ, включително одобрението на годишните работни планове, отпускането на национално финансиране по проектите и разглеждането на нови заявления за членство. Общото събрание работи на принципа: една държава — един глас,

като решенията се вземат с обикновено мнозинство. Комисията ще има статут на наблюдател на заседанията на Общото събрание.

Управителният съвет на АИЗС, съставен от председател и двама заместник-председатели (или от един заместник-председател и ковчежник), който се избира и е натоварен с конкретни управленски отговорности, като планирането на бюджета, набирането на персонал и сключването на договори. Той представлява асоциацията и се отчита пред Общото събрание.

Националните агенции за управление на програмата, които са оправомощени от участващите държави да предприемат дейности, свързани с управлението на проектите и с административно-правните аспекти, относящи се до националните участници в проектите, както и да оказват съдействие при оценяването и договарянето на проектните предложения. Те работят под надзора на АИЗС.

Консултивният съвет, съставен от представители на промишлеността и други заинтересовани страни, ще формулира препоръки относно приоритетите и темите, по които да се обявяват покани за представяне на предложения по програма АЖИ.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

В съответствие с Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ изпълнението на програма АЖИ подлежи на ежегоден мониторинг от специалната изпълнителна структура, която — когато е приложимо — представя доклади на Комисията. Мониторингът на програмата ще се извършва на базата на годишни доклади, които ще се изготвят от специалната изпълнителна структура. В докладите ще се прави подробен преглед на изпълнението на програмата в съответствие с показателите, посочени в раздел 1.4.4.

След изтичането на три години от изпълнението на програмата ще бъде направена междинна оценка с помощта на независими експерти, при която ще бъдат оценени: изпълнението на програмата с оглед на по-нататъшното ѝ интегриране в научен, управленски и финансов план; добавената стойност и ефективността на програмата с оглед постигането на целите ѝ. В края на програмата ще бъде направена окончателна оценка от външни експерти.

2.2. Система за управление и контрол

2.2.1. Установени рискове

- 1) Основните рискове са свързани с капацитета на специалната изпълнителна структура да управлява вноската от бюджета на Съюза и да наблюдава работата на националните агенции, ангажирани с ежедневното изпълнение на програмата.
- 2) Друг риск е свързан с ефективната защита срещу измами и евентуални финансови загуби, дължащи се на голямото участие на МСП и на подхода за непряко централизирано управление.
- 3) Третият риск е свързан с капацитета на участващи държави ефективно да осигурят финансови средства за вноската си в програмата.

2.2.2. Предвидени методи на контрол

По отношение на рискове 1 и 2 вж. глава 2.3.

По отношение на риск 3: предпазни мерки, които гарантират, че средствата на ЕС могат да бъдат освободени само след като бъде доказано, че са поети финансови ангажименти на национално равнище — както в споразумението за годишно прехвърляне на средства, така и за извършването на плащания към националните участници в проектите по съвместната програма. Друга предпазна мярка е, че финансирането от ЕС не може да превиши 50 % от общия размер на публичното финансиране, предоставено по програмата, а подкрепата на ЕС за административни разходи не може да надвиши 6 % от общия размер на финансовото участие на ЕС.

2.2.3. Разходи и ползи, свързани с контрола, и вероятен процент на нарушенията

В съответствие с член 7 от решението за програмата системата за контрол на изпълнението ѝ ще бъде организирана по начин, който да осигури разумни гаранции, че ще се постигне подходящо управление на рисковете, свързани с

ефективността и ефикасността на операциите, както и със законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции, като се вземе предвид специфичният характер на програма АЖИ като партньорство в рамките на публичния сектор. Системата за контрол гарантира подходящ баланс между доверието и контрола, като се вземат предвид административните и другите разходи за контрол на всички равнища, особено за участниците, така че тя да може да допринесе в най-голяма степен за постигане на целите на рамковата програма „Хоризонт 2020“.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита.

В член 3 от решението за съвместната програма АЖИ се посочва, че финансовото участие на Съюза се предоставя, при условие че АИЗС спазва изискванията за докладване, установени в член 60, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012. Съгласно член 8 Комисията може да прекрати, да намали или временно да преустанови участието си.

Споразумението за възлагане, което предстои да бъде сключено между Комисията и АИЗС в съответствие с член 61 от Регламент (ЕС, Евратор) № 966/2012, ще предвижда Комисията да упражнява надзор върху дейностите на АИЗС, по-специално чрез провеждане на одити.

Допълнителни мерки за борба с измамите ще бъдат предприети като част от подробното споразумение между Комисията и специалната изпълнителна структура.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи разходни бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогоди- шната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Вноска			
			от държави от ЕАСТ ²⁸	от държави кандидатки ²⁹	от трети държави	по смисъла на член 18, параграф 1, буква аа) от Финансовия регламент
1A	Номер 09 04 03 01 Подобряване на здравето и благосъстоянието на всички през целия живот	Многогод./ единогод. ⁽²⁷⁾	ДА	ДА	ДА	ДА

²⁷ = многогодишни бюджетни кредити / едингод.

²⁸ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

²⁹ Държави кандидатки и, ако е приложимо, държави потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка:	Номер 1A	Наименование
		.....

ГД: „Научни изследвания и иновации“			2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	общо
• Бюджетни кредити за оперативни разходи													
Номер 09 04 03 01	Поети задължения	(1)	25	25	25	25	25	25	25				175
	Плащания	(2)	2,7	10	17,3	24,7	24,7	24,7	24,7	23,2	15,8	7,2	175
Номер на бюджетния ред	Поети задължения	(1a)											
	Плащания	(2a)											
Бюджетни кредити за административни разходи, финансиирани от пакета за определени програми ³⁰													
Номер на бюджетния ред		(3)											
ОБЩО бюджетни кредити за ГД „Научни изследвания и иновации“	Поети задължения	=1+1a +3	25	25	25	25	25	25	25				175
	Плащания	=2+2a +3	2,7	10	17,3	24,7	24,7	24,7	24,7	23,2	15,8	7,2	175

³⁰ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	25	25	25	25	25	25	25				175
	Плащания	(5)	2,7	10	17,3	24,7	24,7	24,7	24,7	23,2	15,8	7,2	175
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансиирани от пакета за определени програми		(6)	0,008	0,008	0,038	0,008	0,008	0,008	0,038				0,116
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 1А от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+ 6	25,00 8	25,00 8	25,03 8	25,00 8	25,00 8	25,03 8					175,116
	Плащания	=5+ 6	2,708	10,00 8	17,33 8	24,70 8	24,70 8	24,70 8	24,73 8	23,2	15,8	7,2	175,116

Ако предложението/инициативата има отражение върху повече от една функция:

• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)											
	Плащания	(5)											
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансиирани от пакета за определени програми		(6)											
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1 — 4 от многогодишната финансова рамка (Референтна стойност)	Поети задължения	=4+ 6	25,008	25,0 08	25,03 8	25,00 8	25,00 8	25,00 8	25,03 8				175,116
	Плащания	=5+ 6	2,708	10,0 08	17,33 8	24,70 8	24,70 8	24,70 8	24,73 8	23,2	15,8	7,2	175,116

Функция от многогодишната финансова рамка	5	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

		2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	ОБЩО
ГД: „Научни изследвания и иновации“												
• Човешки ресурси		0,262	0,262	0,262	0,262	0,262	0,262	0,262				1,834
• Други административни разходи		0,024	0,024	0,024	0,024	0,024	0,024	0,024				0,168
ОБЩО ГД „Научни изследвания и иновации“	Бюджетни кредити	0,286	0,286	0,286	0,286	0,286	0,286	0,286				2,002

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = общо плащания)	0,286	0,286	0,286	0,286	0,286	0,286	0,286				2,002
--	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	-------

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

		2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.				ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1 — 5 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	25,294	25,294	25,324	25,294	25,294	25,294	25,324				177,118
	Плащания	2,994	10,294	17,624	24,994	24,994	24,994	25,024	23,2	15,8	7,2	177,118

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите ↓				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ОБЩО					
	РЕЗУЛТАТИ															
	Вид ³¹	Среден разход	Брой	Разход и	Общ брой	Общо разход и										
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1 ³² ...																
Резултат 1	Създаване и изпълнение на съвместната програма (*)	1,5/години	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	10,5	
Междинен сбор за конкретна цел № 1			1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	10,5	
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 2...																
Резултат 2	Подпомагащо действие	0,200	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	35	7
Междинен сбор за конкретна цел № 2			5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	35	7

³¹ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр. брой финансиирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

³² Съгласно описание в част 1.4.2. „Конкретни цели...“.

КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 3...																	
Резултат 3	Проекти (*)	2	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	175	164,5
Междинен сбор за конкретна цел № 3			25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	23,5	25	175	164,5
ОБЩО РАЗХОДИ				25			175										

(*) Разходите за централното управление на съвместната програма АЖИ ще бъдат подпомогнати със средства в размер до 6 % от вноската на ЕС и ще включват разходи за оценка на предложениета.

(**) При приета средна обща стойност за проект в размер на 4 милиона евро, от които 50 % ще се поемат от публично финансиране, предоставено съвместно от ЕС и участващите държави в съответствие с процента на поетите от тях годишни ангажименти (прогноза: ~40 — 50 %).

3.2.3. Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

3.2.3.1. Обобщение

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	общо
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	------

ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка											
Човешки ресурси	0,262	0,262	0,262	0,262	0,262	0,262	0,262				1,834
Други административни разходи	0,180	0,180	0,180	0,180	0,180	0,180	0,180				1,260
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	0,442	0,442	0,442	0,442	0,442	0,442	0,442				3,094

Извън ФУНКЦИЯ 5³³ от многогодишната финансова рамка											
Човешки ресурси											
Други разходи с административен характер	0,008	0,008	0,038	0,008	0,008	0,008	0,038				0,116
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	0,008	0,008	0,038	0,008	0,008	0,008	0,038				0,116

общо	0,450	0,450	0,480	0,450	0,450	0,450	0,480				3,210
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	-------

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

³³

Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Прогноза в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ

	2014	2015	2016	2017-2020	Общо
• Дължности в щатното разписание (дължностни лица и временно наети лица)					
XX 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)	2	2	2	8	14
XX 01 01 02 (Делегации)					
XX 01 05 01 (Непреки научни изследвания)					
10 01 05 01 (Преки научни изследвания)					
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ)³⁴					
XX 01 02 01 (ДНП, ПНА, КНЕ от общия финансов пакет)					
XX 01 02 02 (ДНП, ПНА, МЕД, МП и КНЕ в делегациите)					
XX 01 04 yy ³⁵	- в централата				
	- в делегациите				
XX 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непреки научни изследвания)					
10 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)					
Други бюджетни редове (да се посочат)					
ОБЩО	2	2	2	8	14

XX е съответната област на политиката или бюджетен дял.

³⁴ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт. ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация;

³⁵ Под тавана за външния персонал от бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове „ВА“).

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Дължностни лица и временно наети лица От действието произтичат следните основни задачи:

- участие като представител на Комисията в заседанията на Общото събрание на АИЗС в качеството на наблюдател, 4 двудневни заседания годишно (на ниво директор/началник-отдел)
- участие в семинари и мероприятия за разпространение на резултатите, 3 пъти годишно (на ниво началник-отдел)
- договаряне и подготовка на договори за безвъзмездна финансова помощ със специалната изпълнителна структура и извършване на плащания (на ниво администратор на проект + сътрудник)
- мониторинг на изпълнението + съдействие за междинната и окончателната оценка (на ниво администратор на проект)
- финансово-правен одит на изпълнението на програмата (на ниво финансист).

Външен персонал

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

- Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата многогодишна финансова рамка.
- Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Обяснете какво препрограмиране е необходимо, като посочите съответните бюджетни редове и суми.

- Предложението/инициативата налага да се използва Инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка³⁶.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.5. Участие на трети страни във финансирането

- Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните прогнози:

Бюджетни кредити в млн. EUR (до третия знак след десетичната запетая)

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	Общо
Участващи държави	25	25	25	25	25	25	25				175
ОБЩО съфинансиирани бюджетни кредити	25	25	25	25	25	25	25				175

Договорености относно съфинансирането

Ще бъде предоставено финансово участие на Европейския съюз в максимален размер 25 млн. евро годишно, при условие че участващите държави инвестират най-малко 25 млн. евро годишно и в периода 2014 — 2020 г. предоставят най-малко 175 млн. евро от държавните си бюджети за програма АЖИ.

Вносдата на ЕС за оперативни разходи по програма АЖИ ще възлиза на не повече от 6 % от общата вноска на ЕС за програма АЖИ.

Вносдата на ЕС представлява фиксиран процент от общото публично финансиране от участващите национални програми, но в никакъв случай не превишава 50 % от публичното финансиране за програма АЖИ. Този фиксиран процент се определя в договора между специалната изпълнителна структура и Комисията въз основа на многогодишния ангажимент на участващите партниращи си държави и вносдата на Европейския съюз.

Освен това участващите организации в научноизследователски и развойни проекти, подбрани чрез обявени по програмата покани за предложения, ще съфинансират тези проекти. Очаква се техните вноски да възлязат най-малко на около 300 милиона евро за срока на изпълнение на програмата.

³⁶

Вж. точки 19 и 24 от Междуинституционалното споразумение.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.